

Bruksela, 23 lipca 2025 r.
(OR. en)

11888/25

UD 172
ECOFIN 1048
CRIMORG 143
DROIPEN 92
EF 251
ENFOCUSTOM 122

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	8 lipca 2025 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2025) 360 final
Dotyczy:	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY dotyczące stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1672 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do Unii lub wywożonych z Unii oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1889/2005 zgodnie z art. 19 tego rozporządzenia

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 360 final.

Zał.: COM(2025) 360 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 8.7.2025 r.
COM(2025) 360 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**dotyczące stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1672
z dnia 23 października 2018 r. w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do
Unii lub wywożonych z Unii oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1889/2005
zgodnie z art. 19 tego rozporządzenia**

1. WPROWADZENIE

Przestępcy w całej Europie korzystają z systemu finansowego w sposób zagrażający bezpieczeństwu UE i jej obywateli. Wykorzystują system finansowy na dwa podstawowe sposoby. Pierwszy polega na ponownym wprowadzaniu dochodów z przestępstw do legalnej gospodarki (pranie pieniędzy). Drugi polega na wyprowadzaniu środków z legalnej gospodarki za pośrednictwem systemu finansowego, aby finansować z nich działalność przestępczą. Jak wynika z najnowszej oceny zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością przeprowadzonej przez Europol w 2025 r., środki pieniężne ⁽¹⁾ nadal zajmują znaczące miejsce w kontekście systemów prania pieniędzy.

W rozporządzeniu (UE) 2018/1672 w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do Unii lub wywożonych z Unii ⁽²⁾ (rozporządzenie w sprawie kontroli środków pieniężnych) ustanowiono przepisy mające na celu ochronę UE przed praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu przez nieuczciwe podmioty gospodarcze, które mogą próbować przewozić środki pieniężne przez granice zewnętrzne UE lub przemieszczać je innymi sposobami w celu obejścia kontroli obowiązujących w formalnym systemie finansowym.

W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono informacje zwrotne zebrane przez Komisję na temat wykonania rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych. Wypełnia ono obowiązek wynikający z art. 19 rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych, zgodnie z którym Komisja jest zobowiązana do przedłożenia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania ze stosowania tego rozporządzenia.

2. KONTEKST OGÓLNY

2.1. Prawodawstwo Unii Europejskiej dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CFT) i aspekty międzynarodowe

W rozporządzeniu w sprawie kontroli środków pieniężnych ustanowiono kontrole środków pieniężnych wwożonych do UE lub wywożonych z UE. Rozporządzenie to jest częścią unijnych ram prawnych dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CFT) oraz uzupełnia dyrektywę (UE) 2015/849 ⁽³⁾ i dyrektywę (UE) 2018/1673 ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Definicja środków pieniężnych znajduje się w sekcji 3.1 niniejszego sprawozdania.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1672 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do Unii lub wywożonych z Unii oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1889/2005, Dz.U. L 284 z 12.11.2018, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1672/OJ>.

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE, Dz.U. L 141 z 5.6.2015, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/2024-07-09>.

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1673 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie zwalczania prania pieniędzy za pomocą środków prawnokarnych, Dz.U. L 284 z 12.11.2018, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1673/OJ>.

Ponadto rozporządzenie ma na celu uwzględnienie zalecenia nr 32 Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) w sprawie przewoźników środków pieniężnych. Komisja Europejska, jako członek FATF, zobowiązała się do wdrażania zaleceń FATF dotyczących opracowywania i promowania globalnych standardów polityki w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym.

Prawodawstwo UE dotyczące kontroli środków pieniężnych obowiązuje od 2005 r. ⁽⁵⁾ Było ono przedmiotem jednego przeglądu, którego dokonano w 2018 r. w celu uwzględnienia rozwoju norm międzynarodowych i unijnych ram dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, a także w celu analizy priorytetów Komisji w ramach planu działania w zakresie finansowania terroryzmu z 2016 r.

2.2. Przepisy dotyczące kontroli środków pieniężnych

Rozporządzenie w sprawie kontroli środków pieniężnych zaczęło być stosowane w pełni od dnia 3 czerwca 2021 r. i zostało następnie uzupełnione o:

- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/776 z dnia 11 maja 2021 r. ustanawiające wzory niektórych formularzy oraz przepisy techniczne dotyczące skutecznej wymiany informacji na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1672 w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do Unii lub wywożonych z Unii ⁽⁶⁾;
- Decyzja wykonawcza Komisji C(2022)1801 z dnia 24 marca 2022 r. ustanawiająca środki na rzecz jednolitego stosowania kontroli poprzez ustanowienie wspólnych kryteriów i standardów ryzyka przepływów środków pieniężnych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1672 w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do Unii lub wywożonych z Unii (nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej ze względu na szczególnie chroniony charakter zawartych w niej informacji jawnych).

2.3. Zakres sprawozdania

Zgodnie z art. 19 rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do czerwca 2024 r., a następnie co pięć lat, sprawozdanie ze stosowania niniejszego rozporządzenia, na podstawie informacji otrzymywanych regularnie od państw członkowskich.

Niniejsze sprawozdanie będzie dotyczyć wszystkich kwestii, o których mowa w art. 19, a mianowicie tego, czy:

- a) zakresem niniejszego rozporządzenia [sq] objęte inne aktywa;*
- b) procedura ujawnienia środków pieniężnych w transporcie jest skuteczna;*
- c) próg dotyczący środków pieniężnych w transporcie powinien [jest poddany] przeglądowi;*

⁽⁵⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1889/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do Wspólnoty lub wywożonych ze Wspólnoty, Dz.U. L 309 z 25.11.2005, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2005/1889/OJ>.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 167 z 12.5.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/776/OJ.

d) przepływ informacji zgodnie z art. 9 i 10, w szczególności korzystanie z systemu informacji celnej (CIS), jest skuteczny lub czy istnieją przeszkody utrudniające terminową i bezpośrednią wymianę kompatybilnych i porównywalnych informacji między właściwymi organami oraz z jednostkami analityki finansowej ⁽⁷⁾; oraz

e) sankcje wprowadzone przez państwa członkowskie są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające oraz zgodne z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, oraz czy mają one równoważny skutek odstraszający w całej Unii w przypadku naruszeń niniejszego rozporządzenia.

Zgodnie z art. 19 sprawozdanie obejmuje również:

a) zestawienie informacji otrzymanych od państw członkowskich dotyczących środków pieniężnych związanych z działalnością przestępczą, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na interesy finansowe Unii;

b) informacje na temat wymiany informacji z państwami trzecimi.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje okres od rozpoczęcia stosowania rozporządzenia w dniu 3 czerwca 2021 r. do dnia 2 czerwca 2024 r. (włącznie).

Niniejsze sprawozdanie nie obejmuje decyzji wykonawczej Komisji C(2022)1801 ustanawiającej wspólne kryteria i standardy ryzyka przepływów środków pieniężnych, ponieważ jest to szczególnie chroniony dokument jawny, który nie został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, jak wspomniano powyżej.

2.4. Środki wykorzystane do sporządzenia sprawozdania

Niniejsze sprawozdanie opiera się na:

- odpowiedziach państw członkowskich na pytania zawarte w badaniu UE obejmującym wszystkie aspekty wykonywania rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych;
- informacjach przekazanych przez organy celne państw członkowskich podczas wymiany informacji z Komisją, w tym podczas posiedzeń grupy ekspertów ds. kontroli środków pieniężnych;
- informacjach przekazanych przez służby Komisji;
- danych statystycznych dostępnych w module systemu informacji celnej (CIS) dotyczącym środków pieniężnych ⁽⁸⁾;
- informacjach przekazanych przez jednostki analityki finansowej ⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ Jednostki analityki finansowej.

⁽⁸⁾ CIS zawiera również dane dotyczące spraw związanych ze Zjednoczonym Królestwem w odniesieniu do Irlandii Północnej, ponieważ rozporządzenie w sprawie kontroli środków pieniężnych nadal obowiązuje w Zjednoczonym Królestwie zgodnie z art. 5 i załącznikiem 2 do Protokołu w sprawie Irlandii/Irlandii Północnej – ram windsorskich.

⁽⁹⁾ W dyrektywie Rady 91/308/EWG ustanowiono obowiązek zgłaszania wszelkich podejrzanych transakcji jednostkom analityki finansowej. Jednostki analityki finansowej utworzono jako ośrodki mające oceniać takie transakcje, współpracować ze swoimi odpowiednikami w innych krajach oraz, w razie konieczności, kontaktować się z organami sądowymi.

3. PODSTAWOWE ELEMENTY ROZPORZĄDZENIA W SPRAWIE KONTROLI ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

3.1. Definicja środków pieniężnych

Terminem „środki pieniężne” określa się środki obejmujące cztery kategorie ⁽¹⁰⁾:

- gotówkę (banknoty i monety);
- zbywalne papiery na okaziciela (np. чеки podróżne, чеки, weksle lub przekazy pieniężne);
- towary używane jako wysoce płynne środki przechowywania wartości wymienione w pkt 1 załącznika I do rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych (tj. monety o zawartości złota co najmniej 90 % oraz kruszec w postaci sztabek, samorodków lub grudek o zawartości złota co najmniej 99,5 %);
- karty przedpłacone, które są kartami niespersonalizowanymi, przechowującymi wartość pieniężną lub środki bądź oferującymi dostęp do wartości pieniężnych lub środków ⁽¹¹⁾.

3.2. Obowiązek deklarowania środków pieniężnych (deklaracja środków pieniężnych)

Obowiązek złożenia deklaracji nałożono na osoby fizyczne wjeżdżające do UE lub wyjeżdżające z UE ⁽¹²⁾, które przewożą środki pieniężne w wysokości co najmniej 10 000 EUR przy sobie, w swoim bagażu lub środku transportu. Poziom, którego osiągnięcie powoduje powstanie tego obowiązku, ustalono w taki sposób, aby nienależnie nie ograniczać swobodnego przepływu ani nadmiernie nie obciążać obywateli i władz formalnościami administracyjnymi.

Osoby przewożące środki pieniężne, których to dotyczy, są zobowiązane do udostępnienia środków pieniężnych właściwym organom do kontroli. Muszą one przekazać na piśmie lub drogą elektroniczną następujące informacje:

- pełne dane osobowe, takie jak imię i nazwisko, obywatelstwo i data urodzenia osoby przewożącej środki pieniężne, właściciela tych środków i ich zamierzonego odbiorcy;
- wartość i rodzaj środków pieniężnych, ich pochodzenie, przeznaczenie i sposób transportu.

Definicja „osoby przewożącej środki pieniężne” wyklucza te osoby przewożące środki pieniężne, które zawodowo przewożą towary lub osoby ⁽¹³⁾.

3.3. Obowiązek deklarowania środków pieniężnych w transporcie (deklaracja ujawnienia)

W przypadku przepływu **środków pieniężnych w transporcie** (tj. środków pieniężnych wwożonych do UE lub wywożonych z UE w przesyłkach pocztowych, przesyłkach kurierskich, przesyłkach cargo lub ładunkach kontenerowych) właściwe organy mogą wymagać od nadawcy,

⁽¹⁰⁾ Art. 2 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2018/1672.

⁽¹¹⁾ Karty przedpłacone, mimo że zostały uwzględnione w definicji środków pieniężnych określonej w rozporządzeniu w sprawie kontroli środków pieniężnych, nie podlegają obecnie przepisom dotyczącym kontroli przepływów środków pieniężnych ze względu na to, że odnośny punkt załącznika I do rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych zawiera zapis symboliczny: P.M. (*pro memoria*).

⁽¹²⁾ Art. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1672.

⁽¹³⁾ Art. 2 ust. 1 lit. h) rozporządzenia (UE) 2018/1672.

odbiorcy lub ich przedstawiciela systematycznego składania deklaracji dotyczących ujawnienia środków pieniężnych bądź składania takich deklaracji w poszczególnych przypadkach, zgodnie z procedurami krajowymi. Obowiązek ujawnienia środków pieniężnych w transporcie dotyczy środków w wysokości co najmniej 10 000 EUR, analogicznie do obowiązku przewidzianego dla osób przewożących środki pieniężne.

3.4. Kwoty niższe od progowych

Rozporządzenie w sprawie kontroli środków pieniężnych przewiduje również rejestrowanie informacji o przepływach środków pieniężnych poniżej ustalonego progu, jeżeli istnieją przesłanki wskazujące, że przepływy te związane są z działalnością przestępczą⁽¹⁴⁾. Informacje te udostępnia się odpowiedniej jednostce analityki finansowej oraz właściwym organom innych państw członkowskich.

3.5. Możliwość tymczasowego zatrzymania środków pieniężnych do celów dalszego dochodzenia

Właściwe organy są uprawnione do **tymczasowego zatrzymania środków pieniężnych**⁽¹⁵⁾ w określonych okolicznościach i zgodnie z warunkami określonymi w prawie krajowym:

- po pierwsze, jeżeli nie spełniono obowiązku złożenia deklaracji środków pieniężnych lub obowiązku ujawnienia środków pieniężnych oraz
- po drugie, w przypadku gdy istnieją przesłanki wskazujące na działalność przestępczą, niezależnie od wysokości kwoty środków pieniężnych oraz od tego, czy są to środki pieniężne przewożone przez osobę fizyczną, czy też środki pieniężne w transporcie.

Okres zatrzymania jest ograniczony do niezbędnego minimum, niezbędnego do ustalenia przez inne właściwe organy, czy istnieją podstawy dalszych działań, takich jak dochodzenia lub zajęcie środków pieniężnych w oparciu o inne instrumenty prawne. Okres ten jest określony w rozporządzeniu w sprawie kontroli środków pieniężnych i nie może przekraczać 30 dni. W szczególnych i należyście ocenionych przypadkach okres ten można wydłużyć do maksymalnie 90 dni.

3.6. Wymiana informacji między właściwymi organami i z Komisją

Aby zapewnić skuteczną współpracę, w rozporządzeniu w sprawie kontroli środków pieniężnych przewidziano **wymianę między właściwymi organami państw członkowskich** następujących informacji: (i) deklaracje z urzędu⁽¹⁶⁾; (ii) przypadki dotyczące kwot niższych od progowych; (iii) deklaracje środków pieniężnych i deklaracje ujawnienia środków pieniężnych, w przypadku gdy

⁽¹⁴⁾ Art. 6 rozporządzenia (UE) 2018/1672.

⁽¹⁵⁾ Art. 7 rozporządzenia (UE) 2018/1672.

⁽¹⁶⁾ W przypadku braku spełnienia obowiązku złożenia deklaracji środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną, określonego w art. 3, lub obowiązku ujawnienia środków pieniężnych w transporcie, określonego w art. 4, właściwe organy sporządzają na piśmie lub w formie elektronicznej deklarację z urzędu, która zawiera – w możliwym zakresie – niezbędne szczegółowe informacje.

istnieją przesłanki wskazujące, że środki pieniężne związane są z działalnością przestępczą oraz (iv) zanonimizowane dane dotyczące ryzyka i wyników analizy ryzyka.

Ponadto w przypadku gdy istnieją przesłanki wskazujące, że środki pieniężne związane są z działalnością przestępczą, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na interesy finansowe UE, stosowne informacje należy również przekazać Komisji, Prokuraturze Europejskiej oraz Europolowi, w przypadku gdy podmioty te są właściwe do podjęcia działań.

W ramach CIS opracowano specjalny moduł w celu wykonania rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych i umożliwienia wymiany informacji. Modułem tym zarządza Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

3.7. Informacje, które mają być wysyłane do jednostki analityki finansowej (FIU)

Właściwe organy, które gromadzą informacje na podstawie rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych, muszą **przesłać** je krajowej jednostce analityki finansowej **w odpowiednim czasie**, aby umożliwić dalszą analizę i porównanie tych informacji z innymi danymi, jak przewidziano w dyrektywie (UE) 2015/849 ⁽¹⁷⁾.

3.8. Sankcje

Aby **zachęcić do przestrzegania przepisów** i zniechęcić do ich obchodzenia, w art. 14 rozporządzenia (UE) 2018/1672 zobowiązano państwa członkowskie do wprowadzenia **sankcji za brak spełnienia** obowiązku złożenia deklaracji środków pieniężnych lub obowiązku ich ujawnienia. Sankcje te nie powinny brać pod uwagę ewentualnej działalności przestępczej powiązanej ze środkami pieniężnymi, która może być przedmiotem dalszych dochodzeń i środków niewchodzących w zakres tego rozporządzenia ⁽¹⁸⁾.

Sankcje te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające oraz nie powinny wykraczać poza to, co jest niezbędne do zapewnienia przestrzegania przepisów. Sankcje wprowadzane przez państwa członkowskie powinny mieć równoważny skutek odstrasżający w całej Unii w przypadku naruszeń rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych.

3.9. Zharmonizowany formularz deklaracji środków pieniężnych

Aby zapewnić jednolite stosowanie kontroli oraz skuteczne przetwarzanie, przekazywanie i analizę deklaracji przez właściwe organy, w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/776 ustanowiono wzory:

- deklaracji środków pieniężnych i odpowiedniego dodatkowego arkusza;
- deklaracji ujawnienia środków pieniężnych i odpowiedniego dodatkowego arkusza;
- formularza przeznaczonego do celów urzędowych (wypełnianego i dołączanego do deklaracji z urzędu, o których mowa w art. 5 ust. 3), rejestracji informacji na podstawie art. 6 ust. 1 i 2 oraz deklaracji uzyskanych na mocy art. 3 i 4, w przypadku gdy istnieją przesłanki wskazujące związek z działalnością przestępczą;

⁽¹⁷⁾ Art. 9 rozporządzenia (UE) 2018/1672.

⁽¹⁸⁾ Motyw 35 rozporządzenia (UE) 2018/1672.

- formularza służącego do przekazywania zanonimizowanych danych dotyczących ryzyka i wyników analizy ryzyka.

3.10. Kampanie informacyjne

W celu **zwiększenia wiedzy** na temat obowiązków określonych w rozporządzeniu w sprawie kontroli środków pieniężnych państwa członkowskie są zobowiązane do opracowania – we współpracy z Komisją – odpowiednich materiałów informacyjnych dotyczących obowiązku złożenia deklaracji środków pieniężnych lub obowiązku ich ujawnienia ⁽¹⁹⁾.

3.11. Najważniejsze nowości ustanowione rozporządzeniem (UE) 2018/1672

Najważniejsze nowości w rozporządzeniu w sprawie kontroli środków pieniężnych dotyczą:

- **rozszerzonej definicji środków pieniężnych**, aby objąć również towary wykorzystywane jako wysoce płynne środki przechowywania wartości (złoto) oraz karty przedpłacone zarówno w odniesieniu do środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną, jak i środków pieniężnych w transporcie (w przewozie towarowym i przesyłkach pocztowych);
- **zwiększenia wymiany informacji** między właściwymi organami oraz między właściwymi organami a jednostkami analityki finansowej;
- udostępnienia **systemu informatycznego** mającego służyć do takiej wymiany;
- przyznanych właściwym organom uprawnień do podjęcia działań w przypadku niższych kwot środków pieniężnych, jeżeli organy te podejrzewają, że środki są **związane z działalnością przestępczą**;
- przyznanych właściwym organom uprawnień do wymagania od nadawcy lub odbiorcy (lub jego przedstawiciela) złożenia **deklaracji ujawnienia środków pieniężnych** wwożonych do Unii lub wywożonych z Unii w przesyłkach pocztowych, przesyłkach kurierskich, przesyłkach cargo lub ładunkach kontenerowych (przepływy środków pieniężnych w transporcie).

4. OCENA WYKONANIA ROZPORZĄDZENIA W SPRAWIE KONTROLI ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH PRZEZ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

4.1. Kampanie informacyjne

Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, zorganizowała szeroko zakrojoną kampanię informacyjną w całej Unii Europejskiej w celu wsparcia wdrażania rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych oraz poinformowania obywateli UE i osób podróżujących do UE o spoczywających na nich obowiązkach.

Komisja udostępniła wszystkim państwom członkowskim specjalne materiały z kampanii, w tym arkusze informacyjne, infografiki, plakaty i krótkie filmy z napisami w odpowiednim języku.

⁽¹⁹⁾ Art. 8 rozporządzenia (UE) 2018/1672.

Wszystkie materiały przetłumaczono na 30 języków ⁽²⁰⁾, aby mogły one trafić do szerokiego grona odbiorców ⁽²¹⁾.

4.2. Środki pieniężne przewożone przez osobę fizyczną

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem złożono 310 042 deklaracje środków pieniężnych. W module CIS+ dotyczącym środków pieniężnych zgłoszono 23 097 przypadków naruszeń (tj. przypadków, w których nie złożono deklaracji, lub przypadków przekazania niekompletnych lub nieprawidłowych informacji, lub istnienia przesłanek wskazujących, że środki pieniężne były związane z działalnością przestępczą).

Zgodnie z wynikami statystycznymi przedstawionymi na wykresie 2 w załączniku A procedurę składania deklaracji dotyczących środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną wdrożono we wszystkich państwach członkowskich. W latach 2022–2023 57 % zgłoszonych przypadków dotyczących środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną dotyczyło Polski, Niemiec i Francji.

Z badania wynika, że państwa członkowskie uważają procedurę składania deklaracji środków pieniężnych za skuteczną i oceniają ją pozytywnie (65 % uznało ją za bardzo dobrą, 30 % za dobrą, a 5 % za zadowalającą).

Większość respondentów zgodziła się co do poniższych kwestii.

- Rozporządzenie w sprawie kontroli środków pieniężnych uprawnia organy celne do powstrzymania przepływu środków pieniężnych i zatrzymywania tych środków, jeżeli istnieją przesłanki wskazujące, że są one związane z działalnością przestępczą.
- Procedura składania deklaracji stanowi wiarygodny sposób wykrywania transgranicznych przepływów środków pieniężnych.
- Procedura składania deklaracji umożliwia organom celnym gromadzenie informacji w celu identyfikacji nielegalnych przepływów środków pieniężnych. Szeroki zakres gromadzonych informacji jest szczególnie przydatny w dalszych dochodzeniach.

Dwa państwa członkowskie zauważyły jednak, że procedurę można by usprawnić; jedno z nich wspomniało w szczególności o niskiej jakości danych przekazywanych przez osoby przewożące środki pieniężne w składanych deklaracjach środków pieniężnych.

4.3. Środki pieniężne w transporcie

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem złożono 6 532 deklaracje ujawnienia środków pieniężnych, a w module CIS+ dotyczącym środków pieniężnych zgłoszono 102 naruszenia związane z tą procedurą. Sześć państw członkowskich nie zarejestrowało żadnych deklaracji ujawnienia środków pieniężnych za lata 2022–2023 (Belgia, Irlandia, Malta, Słowenia, Finlandia, Szwecja).

Większość państw członkowskich, które udzieliły odpowiedzi na pytania zawarte w badaniu, oceniła procedurę ujawniania środków pieniężnych w transporcie neutralnie lub pozytywnie (6

⁽²⁰⁾ AR, BG, CH, CS, DA, DE, EL, EN, ES, ET, FI, FR, GA, HI, HR, HU, IT, JP, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, RU, SE, SK, SL, TR.

⁽²¹⁾ Zob. np. arkusz informacyjny [Poznaj najnowsze przepisy dotyczące kontroli środków pieniężnych!](#).

państw oceniło ją jako dobrą, 11 jako zadowalającą, a 3 jako niezadowalającą). Uważają one, że procedura umożliwia lepszą kontrolę przepływów środków pieniężnych i że funkcjonuje ona efektywnie. Niektóre państwa członkowskie wyraziły pogląd, że procedura ta jest skuteczna, ponieważ opiera się na analizie ryzyka, a nie na obowiązkowym składaniu deklaracji ujawnienia środków pieniężnych.

Niemniej jednak państwa członkowskie zgłosiły następujące trzy zastrzeżenia:

- procedura ujawniania środków pieniężnych w transporcie jest skomplikowana pod względem administracyjnym;
- 30-dniowy termin na złożenie deklaracji ujawnienia środków pieniężnych na wniosek organów celnych jest zbyt długi;
- aby analiza ryzyka była skuteczna, należy ją dopracować.

Jedno państwo członkowskie zauważyło, że kontrole celne utrudnia fakt, iż ujawnienie środków pieniężnych w transporcie ma miejsce wyłącznie na żądanie i nie jest ono obowiązkowe we wszystkich przypadkach. To państwo członkowskie dodało również, że jego zdaniem dane liczbowe dotyczące działań międzynarodowych wskazują, iż ryzyko transportu środków pieniężnych w przesyłkach pocztowych, paczkach i przesyłkach kurierskich jest niższe niż początkowo zakładano.

4.4. Wykorzystanie modułu CIS dotyczącego środków pieniężnych przez właściwe organy

Właściwe organy przesyłają odpowiednie informacje do zarejestrowania w CIS w następujący sposób:

- a) poprzez ręczne wprowadzenie informacji za pośrednictwem internetowego interfejsu użytkownika CIS; lub
- b) poprzez eksport informacji z systemu krajowego lub systemów krajowych i ich import do CIS przy użyciu formatu danych CIS XML; lub
- c) poprzez bezpośrednie połączenie systemu krajowego lub systemów krajowych z CIS za pośrednictwem interfejsu międzysystemowego dostępnego w ramach CIS.

Administracje celne 11 państw członkowskich połączyły swoje systemy krajowe z CIS bezpośrednio za pośrednictwem interfejsu międzysystemowego dostępnego w ramach CIS (Belgia, Bułgaria, Estonia, Grecja, Francja, Łotwa, Malta, Austria, Polska, Portugalia, Szwecja). Dwa państwa członkowskie (Czechy i Niemcy) nie skorzystały jeszcze z systemu, choć uzyskały do niego dostęp za pośrednictwem wspomnianego interfejsu międzysystemowego. Niemcy wskazały, że do przekazywania danych dotyczących środków pieniężnych korzystają aktualnie z pliku Excel opracowanego na szczeblu federalnym. Niemcy pracują jednak obecnie nad automatycznym dostępem do systemu. Czechy odpowiedziały, że w momencie przeprowadzania badania połączenie ich systemu krajowego z CIS nie było jeszcze dostępne.

Jeżeli chodzi o wymianę danych za pośrednictwem CIS, państwa członkowskie, które uczestniczyły w badaniu, wskazywały ogólnie pozytywne doświadczenia w zakresie wymiany danych (zob. wykres 4 w załączniku B). Moduł CIS+ dotyczący środków pieniężnych uznają za „łatwy w użytkowaniu system”, który umożliwia sprawne przetwarzanie danych. Jedno państwo członkowskie stwierdziło, że moduł CIS+ dotyczący środków pieniężnych jest głównym źródłem informacji na potrzeby identyfikowania i analizowania podejrzeń prania pieniędzy.

Niemniej jednak niektóre państwa członkowskie wspomniały o napotkanych trudnościach podczas przekazywania informacji z systemów krajowych do CIS. Dwa państwa członkowskie wskazały,

że w przypadku wykrycia naruszeń konieczne jest dwukrotne ręczne wprowadzenie danych, ponieważ nie są one automatycznie przesyłane z modułu CIS+ dotyczącego środków pieniężnych do modułu CIS+ dotyczącego nadużyć. Komisja jest świadoma tego problemu, który utrudnia wdrożenie podejścia „jedno zajęcie – jedno zgłoszenie”. Trudność wynika z tego, że te dwa moduły opierają się na różnych podstawach prawnych. Trwają prace nad rozwiązaniem tego problemu.

Ponadto trzy państwa członkowskie (Hiszpania, Włochy i Słowenia) nadal napotykały trudności związane z bezpośrednim przekazywaniem określonych informacji do modułu CIS+ dotyczącego środków pieniężnych ze względu na wewnętrzne problemy techniczne. Wszystkie trzy państwa poinformowały, że pracują nad znalezieniem rozwiązania.

4.5. Dostęp FIU do danych

Badanie wykazało, że chociaż rozporządzenie w sprawie kontroli środków pieniężnych wyraźnie stanowi, że przekazywanie informacji z krajowych jednostek analityki finansowej musi odbywać się za pośrednictwem modułu CIS+ dotyczącego środków pieniężnych ⁽²²⁾, nie wszystkie jednostki analityki finansowej państw członkowskich mają jeszcze dostęp do tego modułu. W istocie jedynie 20 państw członkowskich miało do niego dostęp w momencie przeprowadzania badania.

Spośród jednostek analityki finansowej państw członkowskich niemających dostępu do modułu CIS+ dotyczącego środków pieniężnych:

- trzy państwa członkowskie poinformowały, że obecnie są w trakcie ustanawiania połączenia z modułem CIS+ dotyczącym środków pieniężnych;
- jedno państwo członkowskie poinformowało, że zgodnie z obowiązującymi w nim przepisami krajowymi jego administracja celna przekazuje jednostce analityki finansowej informacje na podstawie rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych za pośrednictwem narzędzia krajowego;
- jedno państwo członkowskie poinformowało, że ze względu na problemy techniczne krajowa jednostka analityki finansowej nie ma dostępu do danych zawartych w CIS.

4.6. Sankcje

Państwa członkowskie muszą wyraźnie odróżnić sankcje nakładane wyłącznie za niezłożenie deklaracji środków pieniężnych lub nieujawnienie środków pieniężnych na podstawie rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych od sankcji, jakie mogą nałożyć za działalność przestępczą. Wszystkie państwa członkowskie wprowadziły sankcje za niedopełnienie obowiązku deklaracji środków pieniężnych przewożonych przez osoby fizyczne lub obowiązku ujawnienia środków pieniężnych w transporcie.

Na mocy różnych przepisów krajowych wprowadzono szereg różnych sankcji. Niektóre państwa członkowskie (Belgia, Czechy, Dania, Niemcy, Grecja, Hiszpania, Francja, Chorwacja, Włochy, Luksemburg, Węgry, Malta, Austria, Polska, Rumunia, Słowenia, Słowacja, Finlandia, Szwecja)

⁽²²⁾ Art. 9 rozporządzenia (UE) 2018/1672 stanowi, że właściwe organy muszą przekazywać jednostkom analityki finansowej informacje o deklaracjach środków pieniężnych, deklaracjach ujawnienia środków pieniężnych, deklaracjach z urzędu i kwotach niższych od progowych, co do których istnieje podejrzenie, że są związane z działalnością przestępczą, za pośrednictwem modułu dotyczącego środków pieniężnych dostępnego w CIS.

ustanowiły jedynie sankcje administracyjne i nie nakładają sankcji karnych (zob. tabela 1 w załączniku B). Sankcje administracyjne obejmują:

- kwotę podlegającą zajęciu, co do której określono poziom minimalny i maksymalny;
- lub
- grzywnę, co do której określono poziom minimalny i maksymalny;
- lub
- ustalony odsetek kwoty przekraczającej 10 000 EUR, który podlega zajęciu, na szczególnych warunkach przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie kontroli środków pieniężnych;
- lub
- grzywnę, której wysokość zależy od kategorii prawnej lub statusu prawnego danej osoby.

Bułgaria, Estonia, Łotwa, Litwa, Niderlandy i Portugalia nakładają zarówno sankcje karne, jak i administracyjne. Dwa państwa członkowskie (Irlandia i Cypr) nakładają jedynie sankcje karne.

4.7. Wymiana informacji z państwami niebędącymi członkiem UE

Państwa członkowskie lub Komisja mogą, w ramach wzajemnej pomocy administracyjnej, przysyłać państwu niebędącemu członkiem UE następujące informacje, o ile udzielił na to pisemnej zgody właściwy organ, który początkowo uzyskał te informacje, pod warunkiem że takie przekazywanie informacji jest zgodne z odnośnym prawem krajowym i prawem UE dotyczącym przekazywania danych osobowych do państw niebędących członkiem UE:

- a) deklaracje z urzędu sporządzone na mocy art. 5 ust. 3;
- b) informacje uzyskane na mocy art. 6;
- c) deklaracje uzyskane na mocy art. 3 lub 4, w przypadku gdy istnieją przesłanki wskazujące, że środki pieniężne związane są z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu.

Ponadto o każdym takim przekazaniu informacji przez państwa członkowskie należy powiadomić Komisję.

Jak wynika z badania, od rozpoczęcia stosowania rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych miało miejsce łącznie 85 wymian informacji z państwami niebędącymi członkiem UE dokonanych przez siedem państw członkowskich. Ponad 90 % przypadków dotyczyło wymiany informacji z Ukrainą i Zjednoczonym Królestwem. Mniejsza liczba przypadków dotyczyła wymiany informacji z Kazachstanem, Turcją i Stanami Zjednoczonymi – zob. wykres 5 w załączniku B.

4.8. Środki pieniężne związane z działalnością przestępczą, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na interesy finansowe UE

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie kontroli środków pieniężnych w przypadku gdy istnieją przesłanki wskazujące, że środki pieniężne związane są z działalnością przestępczą, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na interesy finansowe UE, informacje zarejestrowane przez właściwe organy udostępnia się Komisji, Prokuraturze Europejskiej i Europolowi, w przypadkach gdy są one właściwe do podjęcia działań, a także właściwym organom innych państw członkowskich. Interesy finansowe UE oznaczają „wszystkie dochody, wydatki i aktywa ujęte w ramach, uzyskane za pośrednictwem lub należne na rzecz budżetu Unii oraz budżetów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych ustanowionych na mocy Traktatów oraz budżetów zarządzanych i monitorowanych przez te podmioty”⁽²³⁾.

14 państw członkowskich zgłosiło Komisji w odniesieniu do okresu sprawozdawczego 23 takie przypadki. Wszystkie przypadki dotyczą środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną i są podzielono niemal równo na przypadki dotyczące środków pieniężnych wwożonych do UE (11 przypadków) i przypadki dotyczące środków pieniężnych wywożonych z UE (12 przypadków).

4.9. Niezbędne usprawnienia we wdrażaniu niektórych środków przez państwa członkowskie

- Niektóre jednostki analityki finansowej państw członkowskich nadal nie mają dostępu do modułu CIS+ dotyczącego środków pieniężnych lub nie korzystają z niego do przekazywania odpowiednich informacji. Sytuacja ta budzi pewne obawy, ponieważ stanowi wyraz nieprzestrzegania przepisów i braku realizacji ich celu, jako że wymiana informacji odbywa się poza przewidzianymi do tego ramami prawnymi. Komisja wielokrotnie przypominała państwom członkowskim o wymogu przestrzegania art. 9 rozporządzenia (UE) 2018/1672.
- Jeżeli chodzi o sankcje, z ostatnich sprawozdań FATF z wzajemnej oceny wynika, że sankcje niektórych państw członkowskich nie są wystarczająco odstraszające. W tym względzie Trybunał Sprawiedliwości zbadał krajowe mechanizmy sankcji przyjęte w celu wykonania art. 9 rozporządzenia (WE) nr 1889/2005. Obawy budzi również problem przeciwny, a mianowicie nadmierny charakter sankcji. W wyroku w sprawie C-255/14⁽²⁴⁾ Trybunał Sprawiedliwości uznał, że grzywna odpowiadająca 60 % kwoty niezgłoszonych środków pieniężnych w wysokości powyżej 50 000 EUR nie wydaje się proporcjonalna, ponieważ taka grzywna wykracza poza granice tego, co jest konieczne dla zagwarantowania przestrzegania tego obowiązku i zapewnienia realizacji celów zamierzonych przez to rozporządzenie. Państwa członkowskie powinny uwzględnić to orzecznictwo, a także sprawozdania FATF z wzajemnej oceny.
- Państwa członkowskie powiadomiły Komisję o wymianie informacji z państwami niebędącymi członkiem UE dopiero niedawno, na szczególny wniosek Komisji. Komisja wielokrotnie przypominała państwom członkowskim o obowiązku niezwłocznego powiadamiania o każdej wymianie informacji z państwem niebędącym członkiem UE. Aby ułatwić państwom członkowskim powiadamianie o tych przypadkach, Komisja przygotowała i udostępniła wspólny wzór formularza, który można stosować na zasadzie dobrowolności; niektóre państwa członkowskie już z niego korzystają.

⁽²³⁾ Art. 2 pkt 3 rozporządzenia Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażającego wzmożoną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej, Dz.U. L 283 z 31.10.2017.

⁽²⁴⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 lipca 2015 r., Robert Michał Chmielewski/Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-alföldi Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága, sprawa C-255/14, ECLI:EU:C:2015:475.

- Jeżeli chodzi o obowiązek zgłaszania przypadków, które mogłyby niekorzystnie wpłynąć na interesy finansowe Unii, informacje przekazane przez państwa członkowskie były nieprawidłowe albo niekompletne. Sprawozdawczość państw członkowskich dotycząca takich przypadków wymaga poprawy.

5. OCENA POTRZEBY ZMIANY ROZPORZĄDZENIA W SPRAWIE KONTROLI ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

5.1. Zakres: analiza innych aktywów, które można objąć zakresem rozporządzenia

5.1.1. Wyniki badania dotyczącego definicji środków pieniężnych

Komisji powierzono uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych w celu zmiany załącznika I. Dokonano tego z dwóch powodów, a mianowicie: (i) aby zapewnić szybkie dostosowanie do przyszłych zmian norm międzynarodowych ustanowionych przez FATF oraz (ii) aby zapobiec wykorzystywaniu towarów używanych jako wysoce płynne środki przechowywania wartości i kart przedpłaconych do obchodzenia obowiązków wynikających z rozporządzenia. W ramach badania zapytano państwa członkowskie o zalety objęcia innych aktywów zakresem rozporządzenia. 14 z 20 państw członkowskich, które wzięły udział w badaniu, odpowiedziało, że wykaz aktywów obecnie objętych definicją środków pieniężnych jest wystarczający. Niektóre państwa członkowskie zaproponowały jednak zmiany w wykazie (zob. wykres 6 w załączniku B). Proponowane zmiany przedstawiono w pięciu podpunktach poniżej.

- Cztery państwa członkowskie zaproponowały dodanie kart przedpłaconych.
- Sześć państw członkowskich zaproponowało dodanie innych towarów używanych jako wysoce płynne środki przechowywania wartości, takich jak kamienie szlachetne, metale szlachetne i ich stopy, a także towary luksusowe o wysokiej wartości, takie jak zegarki naręczne, biżuteria lub metale szlachetne (np. platyna) i kamienie szlachetne (np. diamenty).
- Jedno państwo członkowskie zaproponowało dodanie kryptowalut ⁽²⁵⁾.
- Jedno państwo członkowskie zaproponowało włączenie srebra/brązu na takich samych warunkach, jakie obecnie obowiązują w odniesieniu do zawartości złota.
- Dwa państwa członkowskie zasugerowały, że należy usunąć warunek ograniczający stosowanie rozporządzenia do monet i kruszcu o zawartości złota przekraczającej określoną wartość procentową oraz że zamiast tego jako jedyny istotny warunek należy stosować wartość złota (równą lub wyższą niż 10 000 EUR).

Jedno z państw członkowskich stwierdziło, że dodanie kart przedpłaconych mogłoby pomóc w identyfikowaniu i zwalczaniu tendencji w zakresie przemytu. Niemniej jednak zdaniem tego państwa członkowskiego karty takie należy dodać do załącznika I dopiero po przeprowadzeniu odpowiednich konsultacji wśród 27 państw członkowskich oraz po opracowaniu jasnych wytycznych na szczeblu UE.

⁽²⁵⁾ Motyw 13 rozporządzenia (UE) 2018/1672: „Chociaż waluty wirtualne wiążą się z dużym ryzykiem – na co Komisja zwróciła uwagę w swoim sprawozdaniu z dnia 26 czerwca 2017 r. w sprawie oceny ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, które ma wpływ na rynek wewnętrzny i dotyczy działalności transgranicznej – organy celne nie mają kompetencji do ich kontrolowania”.

W odniesieniu do produktów o wysokiej wartości jedno państwo członkowskie stwierdziło, że takie produkty ułatwiają również transgraniczny przepływ nielegalnych środków finansowych, ponieważ mogą być wykorzystywane jako substytut gotówki. Niemniej jednak nie przeprowadzono specjalnego badania ani analizy potencjalnego znaczenia kontroli celnych w ramach rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych w odniesieniu do tego rodzaju nadużyć finansowych.

5.1.2. Analiza kart przedpłaconych i towarów wykorzystywanych jako wysoce płynne środki przechowywania wartości

a) Analiza przeprowadzona przez Komisję i Europol

Komisja uważa, że nie ma wyraźnych dowodów wskazujących na konieczność zmiany definicji środków pieniężnych. Pogląd ten opiera się na pracach przeprowadzonych w kontekście ponadnarodowej oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu mających wpływ na jednolity rynek i związanych z działalnością transgraniczną.

Według Europolu karty przedpłacone są wykorzystywane do popełniania różnych przestępstw gospodarczych i finansowych, w tym do finansowania terroryzmu. Zagrożenie jest związane głównie z kartami przedpłaconymi w systemie otwartym („open loop”), które są sprzedawane przez internet, w urzędach pocztowych i w lokalnych sklepach oraz których można używać niczym zwykłych kart debetowych lub kredytowych. Europol uznaje karty przedpłacone za produkty wysokiego ryzyka, ponieważ można z nich korzystać anonimowo w internecie lub w rajach podatkowych w celu dokonywania płatności w UE. Ponadto obowiązujące przepisy nie przewidują ograniczeń co do liczby kart, które dana osoba może nabyć, ani co do osób uprawnionych do zakupu karty.

W Ocenie zagrożenia przestępczością finansową i gospodarczą w Europie w 2023 r. ⁽²⁶⁾ przedstawiono dwa przykłady wykorzystywania kart przedpłaconych do nielegalnych celów.

W pierwszym przykładzie karty przedpłacone są wykorzystywane do popełniania oszustw typu romance. W drugim przykładzie karty przedpłacone są wykorzystywane razem z bonami kryptowalutowymi do przekazywania dochodów z przestępstw na platformy gier hazardowych wykorzystujące kryptowaluty, prowadzone w jurysdykcjach spoza UE, w których trudno jest śledzić transakcje.

Mimo że karty przedpłacone są znane jako metoda płatności wysokiego ryzyka w kontekście prania pieniędzy, Komisja i Europol nie zgłosiły żadnych przypadków nielegalnego korzystania z kart przedpłaconych w związku z transgranicznym fizycznym przepływem osób lub transportem przez przewoźników lub przesyłkach.

b) Analiza przeprowadzona przez jednostki analityki finansowej państw członkowskich

O istnienie dowodów na to, że karty przedpłacone lub towary używane jako wysoce płynne środki przechowywania wartości (z wyłączeniem monet o zawartości złota co najmniej 90 % i kruszcu o zawartości złota co najmniej 99,5 %) są szeroko wykorzystywane do prania pieniędzy, zapytano również jednostki analityki finansowej państw członkowskich. W przypadkach gdy jednostki analityki finansowej rzeczywiście uważały, że takie dowody istnieją, zapytano je o rodzaj

⁽²⁶⁾ Zob. [Druga strona medalu: Analiza przestępczości finansowej i gospodarczej | Europol](#).

uzyskanych w tym zakresie dowodów oraz rodzaje kart przedpłaconych i towarów, których dowody te dotyczą.

Odpowiedzi udzieliło dziewięć jednostek analityki finansowej państw członkowskich. Na podstawie przekazanych przez nie odpowiedzi nie ma wyraźnych dowodów świadczących o powszechnym wykorzystywaniu kart przedpłaconych do prania pieniędzy, w szczególności w kontekście osób wjeżdżających do UE lub z niej wyjeżdżających. Ponadto jednostki te stwierdziły, że w praktyce trudno jest odróżnić kartę przedpłaconą od innych rodzajów kart debetowych lub kredytowych.

Jeżeli chodzi o towary wykorzystywane jako wysoce płynne środki przechowywania wartości, jednostki analityki finansowej zauważyły, że osoby podróżujące do UE czasami nie zgłaszają towarów o wysokiej wartości, takich jak luksusowe zegarki, biżuteria, diamenty i portfele sprzętowe do przechowywania kryptowalut. Ma to na celu uniknięcie płacenia celi i podatków od wartości dodanej przy przywozie i stanowi oszustwo podatkowe, które różni się od prania pieniędzy.

W związku z tym należy przeprowadzić dogłębną ocenę zalet włączenia tego rodzaju aktywów do załącznika I, mając na uwadze zdolności w zakresie kontroli celnych.

5.2. Próg dla środków pieniężnych w transporcie

W badaniu zapytano również państwa członkowskie, czy uważają próg finansowy w wysokości 10 000 EUR dla środków pieniężnych w transporcie za odpowiedni (zob. wykres 7 w załączniku B).

Spośród 20 państw członkowskich, które wzięły udział w badaniu, tylko 14 państw udzieliło odpowiedzi na to pytanie. 95 % z nich uznało, że próg jest odpowiedni i w związku z tym nie wymaga zmiany.

Państwa te zauważyły również, że próg ten jest dobrze znany wszystkim partnerom, i podkreśliły, że w odniesieniu do kwot pieniężnych poniżej tego progu w rozporządzeniu w sprawie kontroli środków pieniężnych określono niezbędne przepisy dotyczące rejestrowania istotnych informacji i zatrzymywania środków pieniężnych na potrzeby dalszego dochodzenia, jeżeli występują oznaki działalności przestępczej.

W związku z tym panowała powszechna zgoda co do utrzymania obecnego progu.

6. WNIOSEK

Na podstawie wyników badania oraz innych informacji przekazanych przez państwa członkowskie i służby Komisji rozporządzenie w sprawie kontroli środków pieniężnych skutecznie przyczynia się do osiągnięcia założonych w nim celów.

Państwa członkowskie postrzegają je jako ważny instrument prawny służący kontroli fizycznego przepływu środków pieniężnych na granicach zewnętrznych UE i zwalczaniu prania pieniędzy.

Przepływ informacji odbywa się za pośrednictwem modułu CIS+ dotyczącego środków pieniężnych, a właściwe organy i jednostki analityki finansowej bezpośrednio wymieniają porównywalne informacje w odpowiednim czasie. Niemniej jednak część rzeczy nadal wymaga poprawy w odniesieniu do korzystania z systemu CIS w niektórych państwach członkowskich.

Nowo wprowadzona procedura ujawniania środków pieniężnych w transporcie funkcjonuje wystarczająco dobrze.

Nie ma potrzeby zmiany progu ani włączenia innych aktywów do załącznika I do rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych. Komisja uważnie monitoruje nowe tendencje w zakresie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz możliwe wykorzystywanie innych towarów używanych jako wysoce płynne środki przechowywania wartości oraz kart przedpłaconych jako sposób na obejście obowiązku składania deklaracji. Niniejsza pierwsza ocena nie wskazuje na potrzebę zmiany obecnych ram.

ZAŁĄCZNIK A – ROCZNE STATYSTYKI DOTYCZĄCE PRZYPADKÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH PRZEWOŻONYCH PRZEZ OSOBĘ FIZYCZNĄ ORAZ ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH W TRANSPORCIE

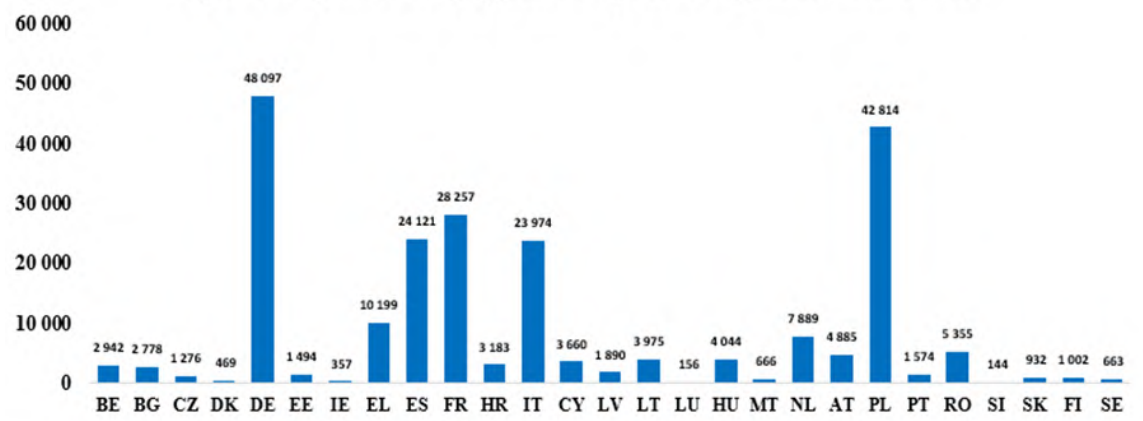
Poniższe wykresy dotyczące kontroli środków pieniężnych opierają się na:

- danych pobranych z modułu CIS+ dotyczącego środków pieniężnych w czasie badania,
- danych przekazanych przez państwa członkowskie, które nadal napotykają trudności z bezpośrednim przesyłaniem określonych informacji do modułu CIS+ dotyczącego środków pieniężnych ze względu na wewnętrzne problemy techniczne.

Wykresy obejmują okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. (włącznie).

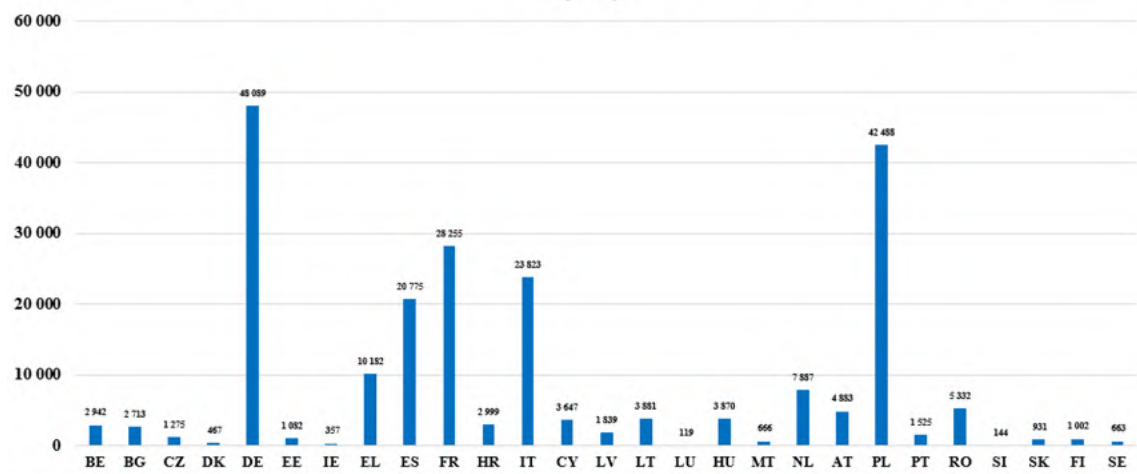
Na wykresie 1 przedstawiono łączną liczbę przypadków dotyczących środków pieniężnych przewożonych przez granice UE. W okresie odniesienia (od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r.) właściwe organy uprawnione do wdrożenia rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych zidentyfikowały 226 796 przypadków. Liczba ta obejmuje przypadki, w których wystąpiły naruszenia, oraz przypadki, w których nie stwierdzono naruszeń.

Wykres 1: Łączna liczba przypadków w podziale na państwa członkowskie

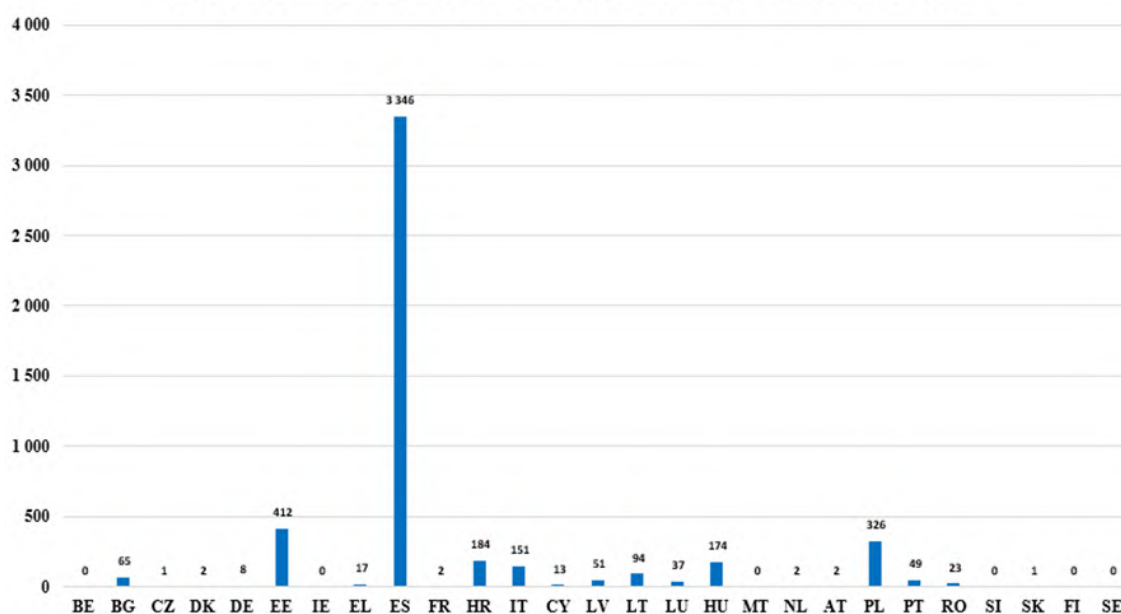

Na wykresach 2 i 3 przedstawiono łączną liczbę przypadków dotyczących środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną (wykres 2) i środków pieniężnych w transporcie (wykres 3) w podziale na państwa członkowskie w okresie odniesienia (od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r.).

Wykres 2: Łączna liczba przypadków dotyczących środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną

Wykres 3: Łączna liczba przypadków dotyczących środków pieniężnych w transporcie

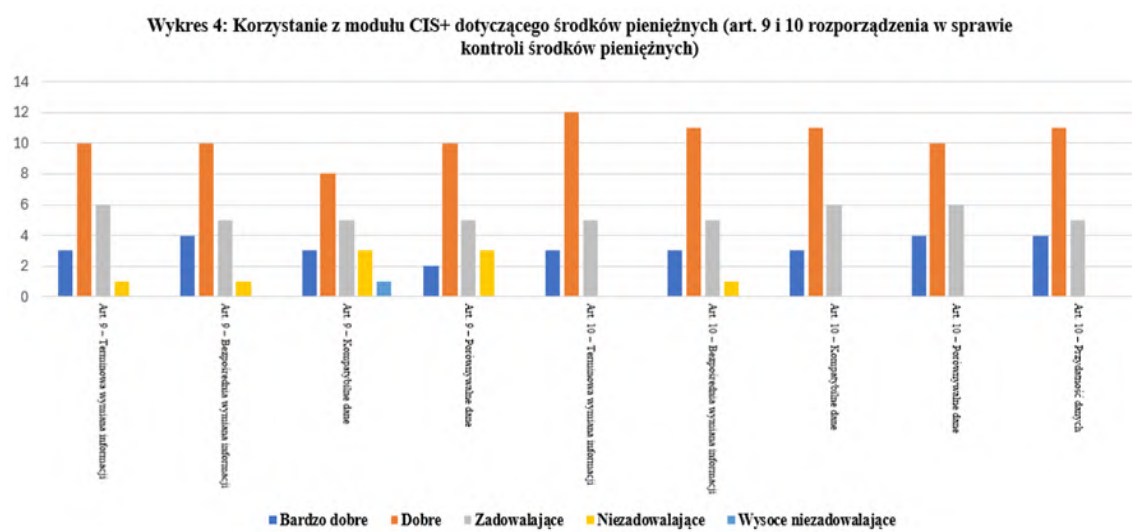
Obserwuje się dużą różnicę między łączną liczbą przypadków dotyczących środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną (221 836, w tym przypadków, w których doszło do naruszeń) a łączną liczbą przypadków dotyczących środków pieniężnych w transporcie (4 960, w tym przypadków, w których doszło do naruszeń).

Komisja co roku publikuje dane statystyczne zgodnie z art. 18 rozporządzenia (UE) 2018/1672 w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do UE lub wywożonych z UE. Sprawozdania te są dostępne na stronie internetowej TAXUD, na której można również znaleźć ogólne informacje na temat kontroli środków pieniężnych: [Kontrola środków pieniężnych w UE – Komisja Europejska \(europa.eu\)](https://taxud.europa.eu/pl/kontrola-srodkow-pienieznych-w-ue).

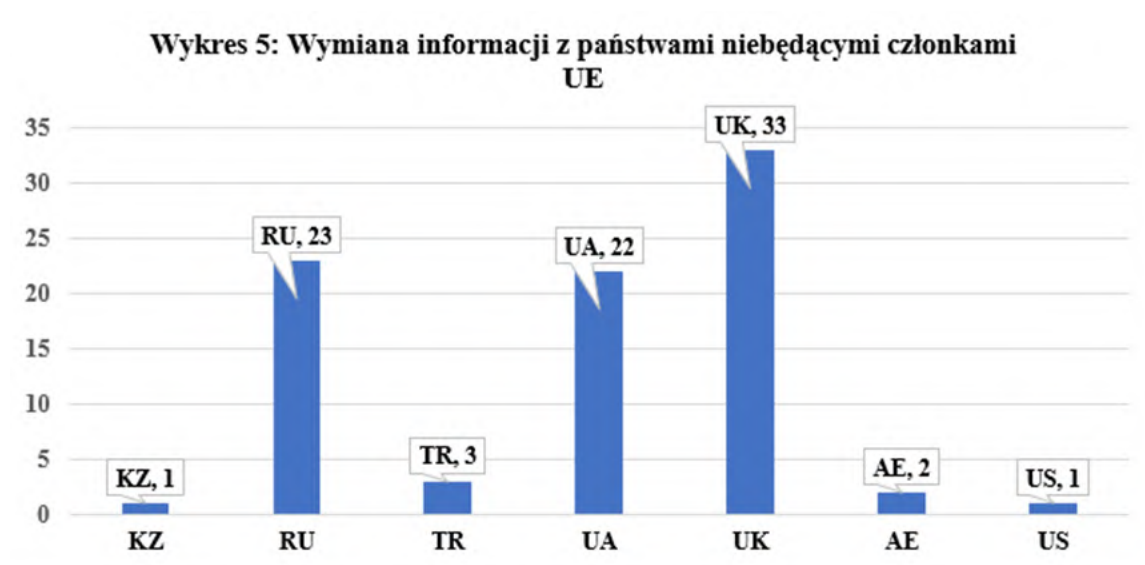
ZAŁĄCZNIK B – ODPOWIEDZI NA PYTANIA ZAWARTE W BADANIU

Na poniższych wykresach przedstawiono wybrane odpowiedzi udzielone przez państwa członkowskie.

Na wykresie 4 przedstawiono wyniki oceny dokonanej przez państwa członkowskie, które wzięły udział w badaniu. Ocena pokazuje, w jaki sposób państwa członkowskie postrzegały wdrożenie art. 9 i 10 rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych. Ogólnie rzecz biorąc, państwa członkowskie pozytywnie oceniają wymianę danych za pośrednictwem modułu CIS+ dotyczącego środków pieniężnych. Tylko kilka z nich oceniło konkretne aspekty swojego doświadczenia w zakresie modułu CIS+ dotyczącego środków pieniężnych+ jako niezadowolające lub wysoce niezadowolające.

Na wykresie 5 przedstawiono liczbę przypadków wymiany informacji z państwami niebędącymi członkiem UE w sprawach dotyczących środków pieniężnych. Większość przypadków wymiany informacji między państwami członkowskimi a państwami niebędącymi członkiem UE na podstawie art. 11 dotyczyła wymiany informacji ze Zjednoczonym Królestwem, Ukrainą i Rosją. Zgłoszono również kilka przypadków wymiany informacji z Turcją, Stanami Zjednoczonymi, Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi i Kazachstanem (jedynie 8,23 % wszystkich przypadków wymiany informacji z państwami niebędącymi członkiem UE).

W tabeli 1 podsumowano różne systemy sankcji ustanowionych przez państwa członkowskie w celu zapewnienia zgodności z art. 14 rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych. Większość państw członkowskich stosuje kary administracyjne.

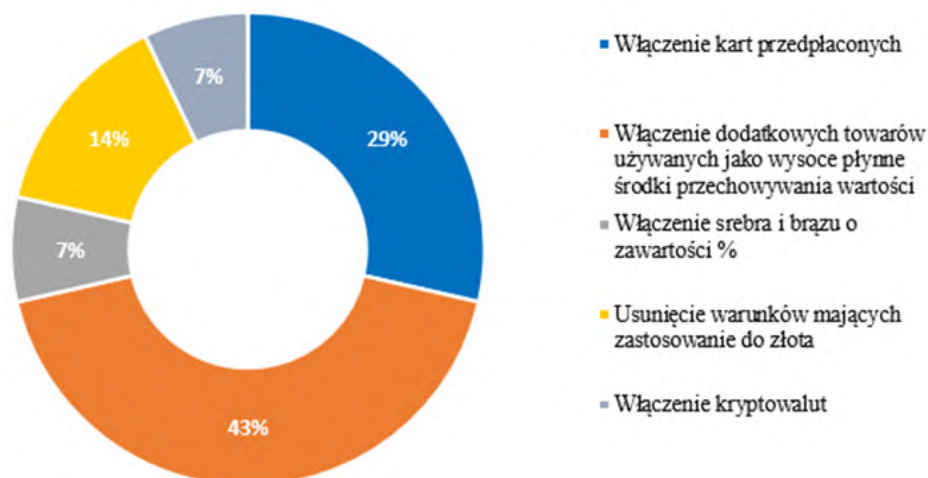
Tabela 1: Systemy sankcji stosowane przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych

Sanckje	Państwa członkowskie	Rodzaj sankcji
Administracyjne	BE, CZ, DK, DE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, HU, MT, AT, PL, RO, SI, SK, FI, SE	• zajęcie określonej kwoty, co do której określono poziom minimalny lub maksymalny - lub • nałożenie grzywny, co do której określono poziom minimalny lub maksymalny - lub • zajęcie kwoty powyżej 10 000 EUR, na określonych warunkach - lub • odsetek całkowitej kwoty niezgłoszonych środków pieniężnych lub kwoty przekraczającej próg - lub • grzywna, w wysokości uzależnionej od kategorii prawnej lub statusu prawnego danej osoby (osoba prawna, jednoosobowa działalność gospodarcza lub osoba prowadząca działalność na własny rachunek, osoba fizyczna)
Administracyjne i karne	BG, EE, LV, LT, NL, PT	• odsetek wartości niezgłoszonych środków pieniężnych, grzywny lub kwoty zajętej (co do którego określono poziomy minimalne lub maksymalne) - lub • pozbawienie wolności, w zależności od okoliczności
Karne	CY, IE	• pozbawienie wolności w przypadku niewywiązania się z obowiązku złożenia deklaracji - lub • grzywna

Na wykresie 6 podsumowano propozycje państw członkowskich dotyczące potrzeby zmiany załącznika I do rozporządzenia w sprawie kontroli środków pieniężnych. Spośród 14 państw członkowskich, które wzięły udział w badaniu, 43 % popiera propozycję dodania innych towarów

wykorzystywanych jako wysoce płynne środki przechowywania wartości, a 29 % popiera propozycję dodania kart przedpłaconych.

Wykres 6: Propozycje dotyczące zmiany załącznika I

Na wykresie 7 przedstawiono odpowiedzi państw członkowskich na badanie dotyczące progu 10 000 EUR określonego w rozporządzeniu w sprawie kontroli środków pieniężnych. Panuje powszechna zgoda co do tego, że obecny próg jest skuteczny i powinien pozostać niezmienny (95 % odpowiedzi pozytywnych).

Wykres 7: Ocena obecnego progu przez państwa członkowskie

